

Frank Biess: 'West-Duitse succesverhaal is hardnekkig'

Achtergrond - 25 maart 2021 - Auteur: Lynn Stroo

West-Duitsland wordt in de geschiedschrijving van na de Tweede Wereldoorlog vaak omschreven als democratisch, modern, Westers, progressief en economisch welvarend. De Duitse historicus Frank Biess, verbonden aan de University of California at San Diego, pleit voor een alternatieve, kritischere kijk op dit West-Duitse succesverhaal.

Dat de geschiedenis van West-Duitsland zo positief wordt bekeken, is volgens Biess niet vreemd. Die periode werd toen gezien als “het enige succesverhaal dat we hebben in de Duitse geschiedenis”, zei hij dinsdag in het online webinar ‘Amsterdam German Studies Lecture: New visions of German History’. Komend uit de Tweede Wereldoorlog ontwikkelde West-Duitsland zich tot een stabiele democratie die westerse waarden omarmde. De eerste jaren na de oorlog werden gekenmerkt door grote armoede, maar daarna herstelde de economie zich razendsnel. Dit zogenaamde *Wirtschaftswunder* en de groeiende welvaart werden dé bron van nationale trots.

Angst

Het succesverhaal is hardnekkig, stelde Biess. Historici die de positieve kanten van de Bondsrepubliek beschrijven, hebben geen ongelijk, vindt hij, maar met dat narratief raken andere belangrijke thema's onderbelicht. Hij bedoelt vooral de rol van menselijke emoties, zoals angst en onzekerheid. Daarom schreef hij in 2019 het boek 'Republik der Angst: Eine andere Geschichte der Bundesrepublik'.

Emoties als angst en onzekerheid speelden bijvoorbeeld een belangrijke rol bij de opkomst van de vredes- en milieubewegingen in Duitsland in de jaren tachtig, tijdens de Koude Oorlog. De apocalyptische angst die bij die bewegingen toen heerste, staat in schril contrast met het narratief van de Duitse geschiedenis in die tijd, aldus Biess.

Rationele Kohl

Biess: “Intense emoties en angst konden leiden tot chaos, was het idee. Dus moest de Bondsrepubliek een rationeel verhaal zijn.” Bondskanselier Helmut Kohl was volgens Biess kenmerkend voor de rationele West-Duitse koers. “Kohl haatte

emoties.” Anderzijds, stelde Biess, lag voor de Duitsers na oorlog de toekomst open. In ‘Republik der Angst’ beschrijft hij uitgebreid waarom het belangrijk is ook naar de verlangens, angsten en onzekerheden van mensen in deze periode te kijken en hoe deze in de loop van tijd veranderden.

Aan het einde van zijn verhaal ging Biess kort in debat met collega-historici Jacco Pekelder (Universiteit Utrecht), Moritz Föllmer en Natalie Scholz (beiden Universiteit van Amsterdam). Het hele webinar is terug te zien op [YouTube](#) (zie ook onderaan dit artikel) en werd georganiseerd door het Duitsland Instituut Amsterdam in samenwerking met de [Onderzoekschool voor Politieke Geschiedenis](#), het [Goethe-Institut Amsterdam](#) en [SPUI25](#).

Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](https://www.duitslandinstituut.nl).

Artikel:

<https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/43022/frank-biess-west-duitse-succesverhaal-is-hardnekkig>